

Laik Batı Toplumunda Ailelerin Çöküşü

Bölüm 1:

Laik Batı Devletlerinde Aile Kurumunun Çöküşünün Vakıası

Birleşik Krallık'ın Güneybatı İngiltere eyaletindeki aile mahkemelerinden sorumlu Yargıç Paul Coleridge, 2008 Nisan ayında "Resolution" adlı kuruluşun avukatlarına yönelik yaptığı bir konuşmada, ailelerin dağılma oranındaki epidemik artışı Birleşik Krallık'taki aile hayatının bir "çöküş" içinde olduğunu işareti olarak tanımladı. *"Şu an çok sayıda aile, hayatlarının hiçbir alanında yer almayan, destek olmayan veya çocuğun yetiştirilmesine katkıda bulunmayan birçok farklı babadan çocukları olan anneler tarafından büyütülen çocuklardan oluşuyor"* dedi. *"Bunlar istisnai, tek seferlik durumlar değildir. Bunlar, aile mahkemelerinin ticari stokunun bir parçasıdır"* diye ekledi. Ve söyle devam etti: *"Toplumsal hastalıkların hemen hemen tümü, doğrudan aile hayatının çöküşünden kaynaklanmaktadır. Bunu hepimiz biliyoruz. Çocuk Esirgeme Kurumu veya ıslah evlerindeki çocukların geçmişine baktığınızda, dağılmış bir aile bulacaksınız. Uyuşturucu bağımlısından alkol bağımlısına ya da okula ayak uyduramayıp atılan çocuklara kadar hepsinde aynısını göreceksiniz. Bütün bunların arkasında bozuk bir aile düzeni ya da kopmak üzere olan – veya hiç olmayan – ebeveyn ilişkilerinin sonucu olarak sefil bir aile bulmanız kaçınılmazdır."*

Birleşik Krallık'taki aile hayatının bu korkunç tanımını, İngiltere ve Galler'deki evlilik oranının 1862'de başlayan kayıtlardan (Office for National Statistics [ONS]) bu yana en büyük düşüşü ve boşanma oranının 1996'dan bu yana en büyük yükselişi de dâhil diğer haberler izledi. Birleşik Krallık'taki aile yapısının çökmesi ile alakalı bu görüşler, ülkedeki çeşitli politikacılar, akademisyenler ve öğretmenler tarafından da dile getirilmiştir. İngiliz hükümetine iç meseleler hususunda sık sık tavsiyelerde bulunan CIVITAS (Sivil Toplum Çalışmaları Enstitüsü) düşünce kuruluşundan olan Robert Wheelan, aile dağılmalarını, hükümetin çözemeyeceği kadar büyük sorunlar olarak tanımlamıştır. *"Eğer ufak bir aile sorunu olsaydı, hükümet para veya çocukların bakımı hususunda yardımda bulunabilirdi. Ancak bu derece bir sorunla, hükümet başa çıkamaz"* dedi. Centre for Seperated Families'den (Ayrılmış Aileler Merkezi) Karen Woodall, *"aslında ayrılmış aileler Birleşik Krallık toplumunda, hayatın bir gerçeğidir. Ebeveynleri ayrılan çocukların ve yetişkinlerin büyük anne ve büyük babalarını ve ayrılmış olan diğer ebeveynlerini de eklerseniz, ayrılık ve boşanmanın, nüfusun yarısını etkileyen bir sorun olması muhtemeldir."* Ayrıca Association of Teachers and Lecturers (Öğretmenler ve Öğretim Görevlileri Derneği)'in 2008'deki yıllık konferansında bulunan öğretmenler, çocukların öğrenme becerilerinin yanı sıra zihinsel sağlıklarını ve refahlarını da etkileyen aile çöküşünü, bir "toksik çember" olarak tanımlamıştır.

Birleşik Krallık'taki aile biriminin çöküş oranı, son on yılda daha da artmıştır. Gerçekten de bir serbest düşüşe geçmiştir. İngiltere'deki toplumsal meseleler hakkında tavsiyelerde bulunan, etkili bir İngiliz düşünce kuruluşu olan Centre for Social Justice'in (Sosyal Adalet Merkezi) direktörü Christian Guy, 2013 yılında yayınlanan, "Parçalanmış Aileler: Stabilité Neden Önemlidir" başlıklı bir raporda; aile parçalanmalarını *"ülkeyi vuran"*

bir “tsunami” olarak değerlendirerek uyarıda bulunmuştur. İnsani, sosyal ve finansal maliyetlerin hem çocuklar hem de yetişkinler için “yıkıcı” olduğunu ancak Sağ ve Sol politikacıların, ülkenin karşı karşıya olduğu bu “acil durum”a bakılmaksızın, ‘zayıf’ kaldığını belirtti.

Bu aile çöküşü tsunamisi, Batı dünyasındaki devletlerin tümünde görülmektedir. Birleşik Krallık’ta boşanma oranı %42’dir (UIO). 2012 yılında, İngiltere ve Galler’de her bir saatte, 13 boşanma gerçekleşiyordu. Amerika’da, evliliklerin %53’ü, İsveç’te %64’ü, Belçika’da ise %70’i boşanma ile sonuçlanıyordu (Kaynak: Business Insider). Eurostat’a göre, 1965 ve 2013 yılları arasında, 28 AB ülkesinde, boşanma oranı iki katı artmıştır.

Boşanma oranındaki bu dev artışa, tek ebeveynli aileler (bir çocuğun sadece annesiyle ya da sadece babasıyla yaşadığı aile yapısı) büyük bir artış da eşlik ediyor. 1996 ve 2012 yılları arasında, Birleşik Krallık’taki tek ebeveynli aileler, %25’den 2 milyona kadar yükselmiştir. Ve bu sayı, kendilerine bağımlı çocukları olan bütün ‘ailelerin’ sadece çeyreği kadardır (UIO). Hükümet rakamlarına göre, ülkedeki 15 yaş grubu çocukların çoğu, öz anne ve babalarıyla yaşamıyor. Fakir zümrelerde ise bu oran, ergenlik çağındaki her gençten 3’te 2’sine kadar yükseliyor. Kendilerine bağımlı çocukları olan tek ebeveynli ailelerin büyük çoğunluğu (%92), anneler tarafından idare edilmektedir. Çocuklarını tek başına yetiştirme mücadelesi veren annelerin çoğu, aynı zamanda aileleri için geçim sağlayan tek kişidirler. Her yıl, başta kadınlar olmak üzere 20 bin kişi, çocuklarını tek başına yetiştirenler kervanına katılıyor. Bunun neticesinde, Birleşik Krallık’taki çoğu çocuk, hatta her 3 çocuktan biri, evde bir baba olmadan büyüyor. Bu çocukların tahmini 1-2 milyonu babalarıyla iyi bir ilişkiden mahrum bırakılıyor (UIO). Hatta bazılarının babalarıyla hiç bir iletişimi dahi olmuyor. 2015 yılı için resmi doğum kaydı rakamları, genç annelerin, çocuğun babasıyla yaşamadıklarını ya da babanın isminin kaydının yapılmadığını gösteriyor. The Fatherhood Institute (Babalık Enstitüsü), Birleşik Krallık’taki 16 yaşına gelmiş her 6 çocuktan 1’inin babalarını hiç görmediğini belirtmiştir. Eski İngiltere Başbakanı David Cameron, 2015 Conservative Party Conference (Muhafazakâr Parti Konferansı)’da yaptığı konuşmada, *“Bugün, GCSE’sinde (ortaöğretim çağında) bir gencin, bir akıllı telefona sahip olma olasılığı, kendileriyle yaşayan bir babaya sahip olma olasılığından daha yüksektir”* dedi.

Diğer laik Batı devletlerinde de durum aynı. 2010 ABD Nüfus Sayımları’na göre, Amerika’daki her 3 çocuktan biri (15 milyon) babası olmadan, yaklaşık 5 milyon çocuk ise annesi olmadan yaşıyor. Ayrıca bazı kentsel bölgelerde, her 10 çocuktan sadece birinin babası bulunmakta. Laik Batı devletlerdeki bu yaygın aile çöküşlerinin yanı sıra, bu ülkelerdeki evlilik oranlarında da son yıllarda çarpıcı bir düşüş görülmektedir. Eurostat’a göre, 1965 ile 2013 yılları arasında, 28 AB ülkesindeki evlilik oranları, nispeten %50’ye kadar düşmüştür. Birleşik Krallık’ta, son 40 yılda, evli olan yetişkinlerin sayısı nüfusun yaklaşık %70’den yarısına kadar düşmüştür (CSJ). 2013, evlilik oranının en düşük olduğu yıl olarak belirlenmiştir. Office for National Statistics (Ulusal İstatistik Bürosu)’a göre, şu an ülkede bulunan gençlerin sadece yarısı evlenecek. İzlanda, Danimarka ve Norveç gibi İskandinav ülkelerinin çoğunda, kadınların sadece %30’u evli. Bu oran, 25 ile 29 yaşları arasındaki kadınlarda, %20’nin altına düşüyor. (worldatlas.com)

Evlilik oranlarındaki bu düşüşün aksine, Batı devletlerinde liberal toplumlarda kabul görmüş bir ‘aile yapısı’ olarak evlilik dışı beraber yaşama oranları hızla artmıştır çünkü ahlaki açıdan evlilik kurumuyla eşit olarak kabul görmektedir. Birleşik Krallık’ta, 1960’larda 50 yaşın altındaki her 100 kişiden 1’i dost hayatı yaşıyorken, bugün bu rakam, her 5 kişiden 1’ine kadar düşmüştür. 3.3 milyon hane de buna dâhildir (ONS). Evlilik dışı

beraber yaşamak, son yirmi yılda, ülkedeki en hızlı büyüyen yaşama şekli olmuştur. Birçok rapor ve çalışma, evliliğin çocuk yetiştirmek için en iyi yol olduğunu ve evlilik dışı beraber yaşayan hanelerin dağılma olasılığının, evlilere göre daha çok olduğunu gösteriyor. Marriage Foundation (Evlilik Kurumu)'ın açıkladığı rakamlara göre, evlilik dışı birlikteliklerden olan çocukların, 12 yaşından önce ebeveynlerinin ayrıldığını görme olasılıkları, ebeveynleri evli olanlarınkinden %94 daha yüksektir.

Batı'daki bu liberal hayat tarzının bir sonucu olarak, bu ülkelerde evlilik dışı doğum oranının yükselmesi şaşırtıcı değildir. Eurostat rakamları, 2014 yılında 28 AB ülkesindeki evlilik dışı doğum oranının %42 olduğunu söylemektedir. 2015'de, evlilik dışı doğumlar, birçok AB üyesi ülkede, evlilik dâhilinde gerçekleşen doğumların sayısının üzerindedir: Fransa %59, İsveç %55, Danimarka %56, Estonya ve Slovenya % 58 (Eurostat). Birleşik Krallık'ta doğan bebeklerin neredeyse yarısı (%47) evlilik dışıdır. Bu oran 1940'larda %6 civarındaydı (ONS). ABD'deki John Hopkins Üniversitesi'nde bulunan akademisyenlerin 2012 yılında yayınladığı bir araştırmaya göre, Amerika'da 26-31 yaşlarındaki ebeveynlerin %57'si evlilik dışı çocuk sahibi oluyorlar.

Batı'daki aile çöküşü tsunamisine ek olarak, ebeveynlerin ikisinin de çalışması hasebiyle çocuklarıyla zaman geçirememeleri, bu durumun evliliklerine de zarar vermesi, evindeki sorumlulukları ve kariyeri arasındaki dengeyle mücadele içinde olan “*Süper Kadın*”ın acıları ve de çiftlerin daha az çocuk sahibi olarak ya da hiç olmayarak aile birimini küçültmeleri gibi aile hayatını etkileyen büyük problemler de bulunmaktadır. Ayrıca bu; Fransa, Almanya ve İspanya gibi birçok ülkede, nüfusun yaşlanması ve yaşlılara bakacak gençlerin azalmasıyla sonuçlanacak, bir ‘bebek’ açığına sebep olacaktır.

Britanya'da ve diğer birçok laik Batı toplumunda aile yaşamının yitirdiği değer aşikârdır. Aynı şekilde dağılmış veya işlevsiz ailelerin başta çocuklar olmak üzere birçok kişinin hayatını mahvetmiş olmasından ve bu ülkelerde ekmiş olduğu sayısız toplumsal sorun tohumlarından da görülmektedir. Yargıç Paul Coleridge, Britanya'daki bu büyük aile çöküşünün ortaya çıkışını şöyle açıkladı: “...*insanın sefaletinin uçsuz bucaksız karnavalı. İnsani ıstıraplardan oluşan sonsuz bir nehir*”.

Bu makalenin 2'inci kısmında, laik liberal Batı devletlerinde aile çöküşünün nedenleri incelenecektir.

Hizb ut Tahrir Merkezi Medya Bürosu Kadın Kolları adına

Dr. Nazreen Nawaz

Hizb ut Tahrir Merkezi Medya Bürosu Kadın Kolları Müdiresi